

Svampebekæmpelse i vårbyg

Strategi for svampebekæmpelse i vårbyg, herunder sorterens modtagelighed, bekæmpelsestærskler og løsninger.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

- [Strategi](#)
- [Sorternes modtagelighed](#)
- [Bekæmpelsestærskler](#)
- [Svampesprøjtning og maltbygkvalitet](#)
- [Løsningsforslag](#)
- [Midler med samme aktivstof](#)
- [Sprøjtefrister](#)

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Strategi

Antallet af nødvendige svampebehandlinger i vårbyg varierer fra 0-2. Der har oftest været betaling for mindst én svampesprøjtning. Ved bekæmpelsesbehov anvendes omkring kvart dosering. Ved højt smittetryk udføres to behandlinger med kvart dosering med ca.14 dages mellemrum. Ved meget højt smittetryk hæves dosis til samlet ca. 75 procent normaldosering.

Forsøgene har vist, at der ved højt smittetryk er større effekt af at sprøjte to gange end af at hæve dosis.

[Til top](#)

Sorternes modtagelighed

I [tabel 1](#) ses nogle af de mest udbredte vårbygssorters modtagelighed over for svampesygdomme. Det fremgår, at mange af sorterne er modtagelige for bygrust. Evergreen er mindre modtagelig overfor svampesygdomme. Sorten har i de sidste 3 års sortsforsøg resulteret i et bruttomerudbytte på 1,7-2,9 hkg/ha for svampesprøjtning.

Tabel 1. De mest udbredte vårbygssorters modtagelighed over for svampesygdomme (SortInfo).

Sort	Meldug (-1-3)	Bygrust (0-3)	Bygbladplet (0-3)	Skoldplet (0-3)	Ramularia (0-3)
Quench	-1	3	0	2	3
Propino	2	3	0	1	2
Evergreen	0	1	1	1	2
Tamtam	0	3	2	2	2
Shuffle	0	3	-	1	2
Columbus	0	2	1	3	2
Rosalina	-1	3	2	3	3
Simba	-1	1	2	1	3
Cheers	0	2	-	2	2
Chapeau	0	3	-	2	3
Chill	0	3	1	2	3

• 0-3 skala, hvor 0 er ikke modtagelig og 3 er meget modtagelig. -1= mlo-resistens mod meldug.

- = manglende data

[Til top](#)

Bekæmpelsestærskler

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter i de tidlige vækststadier (st. 26-31) ved over 1 procent planter med angreb og senere ved over 10 procent angrebne planter.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter fra vækststadium 30 ved over 10 procent angrebne planter.

Bygbladplet bekæmpes i vækststadium 30-31 ved over 50 procent angrebne planter og herefter ved over 25 procent angrebne planter.

Skoldplet bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter og mindst fem dage med nedbør (over 1 mm) inden for de seneste 14 dage optalt fra vækststadium 31 (ét knæ udviklet) i sorter med karakteren 2-3. I sorter med karakteren 0-1 i tabellen optælles antal nedbørsdage tilsvarende fra vækststadium 32 (to knæ udviklet), og 7 dage udløser en behandling.

Ramularia ses i nogle år i byg, men oftest først efter blomstring. Angreb i udbrud kan ikke bekæmpes. I de danske forsøg er der hidtil ikke set nogen særlig god sammenhæng mellem angreb af Ramularia og merudbyttet for svampesprøjtning, så svampen betyder mindre, end det visuelt ser ud til. Ønskes effekt mod Ramularia, vælges løsninger med Proline og Prosaro og midler indeholdende epoxiconazol dvs. Bell, Ceando, Opera, Opus/Rubric/Maredo og Viverda.

[Til top](#)

Svampesprøjtning og maltbygkvalitet

Kraftige svampeangreb kan nedsætte sorteringen og dermed gøre partiet uegnet til maltbyg. Hvis kraftige svampeangreb ikke bekæmpes, går det således ikke kun ud over merudbyttet, men det kan også resultere i afregning af hele partiet til foderbygpris. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at svage angreb af svampesygdomme ikke nedsætter sorteringen eller forringer kvaliteten, og en bekæmpelse ved svage angreb derfor heller ikke er nødvendig i maltbyg.

[Til top](#)

Løsningsforslag

Se [løsningsforslag til svampebekæmpelse i vårbyg](#). Ved en tidlig bekæmpelse kan anvendes billige bredspektrede midler i omkring 20-25 procent dosis.

Fra vækststadium 32 (to knæ udviklet) anbefales strobilurinholdige løsninger (Approach eller Comet blandet med andre midler) eller Prosoar, Proline eller Bell.

Strobiluriner er: Comet, Aproach, Amistar, Opera (Comet+Opus) og Viverda (Comet + Bell). Der er resistensudvikling hos bygmeldug og bygbladplet mod strobiluriner, og det er derfor vigtigt at anvende blandingspartnere med god effekt mod bygmeldug og bygbladplet, især i sorter, som er modtagelige mod disse sygdomme. Ved meldugbekæmpelse bør der ikke anvendes Opera, fordi strobilurinet her er blandet med Opus, som har relativ svag effekt mod meldug. Som det fremgår af tabel 1, er mange af de dyrkede vårbygssorter kun mindre modtagelige for meldug.

Resistens hos bygbladplet resulterer i nedsat effekt af strobiluriner, men ikke i total svigtende effekt som ved resistens hos meldug. Resistensudviklingen hos bygbladplet vurderes nu at have stabiliseret sig på et lavere niveau. Strobilurinerne Comet og Aproach har i forsøg vist bedre effekt mod bygbladplet end strobilurinet Amistar. Hvor Amistar har været afprøvet i blanding med midler med god effekt mod bygbladplet er der dog opnået nettomerudbytter på niveau med mange af de andre løsninger.

I forsøgene har de ikke strobilurinholdige løsninger Prosoar, Proline og Bell klaret sig ligeså godt som de strobilurinholdige løsninger, og de kan derfor også anvendes dog bør Bell ikke anvendes mod meldug.

I forsøg med meget skoldplet har løsninger med moderat effekt mod skoldplet, dvs. Comet/Approach + Folicur/Orius/Bumper/Tilt 250 EC klaret sig mindre godt, og andre løsninger foretrækkes i skoldpletmodtagelige sorter.

Der er i tabel 2 angivet løsninger i kvart dosis. Der er angivet et blandingsforhold på 1:1, fordi dette er anvendt i forsøgene.

Forsøgene har vist, at der ved højt smittetryk er større effekt af at sprøjte to gange end af at hæve dosis. To behandlinger med kvart dosis har således oftest klaret sig bedre end én behandling med halv dosering.

Svampemidlernes effekt mod de enkelte svampesygdomme ses i tabel 1 i [dyrkningsvejledningen om svampemidler](#).

[Til top](#)

Midler med samme aktivstof

Rubic, Opus og Maredo indeholder samme aktivstof og -mængde.

Amistar og Mirador 250 EC indeholder samme aktivstof og -mængde.

Folicur og Orius indeholder samme aktivstof, men indholdet er lavere i Orius.

Bumper 25 EC og Tilt 250 EC er identiske.

[Til top](#)

Sprøjtefrister

Sprøjtefristen for svampemidler i vårbyg ligger i intervallet 35 til 49 dage før høst, mens Folicur/Orius, Bumper/Tilt, Zenit og Viverda senest må anvendes i vækststadium 65 (blomstring halvvejs) og Tern senest i vækststadium 51.

[Til top](#)

Billede 1. Bygrust på de nederste blade.

[Til top](#)

Billede 2. Nærbillede af byggrust.

Til top

Billede 3. Bygbladplet optræder både som plettypen og nettypen. Nettypen, som ses på billedet, er langt den mest udbredte.

Til top

Billede 4. Plettypen af bygbladplet.

Til top

Billede 5. Bygmeldug. De brune pletter er afværgereaktioner mod meldug.

[Til top](#)

Billede 6. Skoldplet.

[Til top](#)

Billede 7. Ramularia. Svampen tillægges endnu mindre betydning i Danmark, fordi angrebene oftest kommer sent.

[Til top](#)

Billede 8. Ramularia. Her ses meget sene angreb.

Til top

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.